

Таблиця 1

КОРЕСПОНДЕНЦІЯ РАХУНКІВ З ОБЛІКУ ФОРМУВАННЯ
СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ

Зміст господарських операцій	Практика у Публічному АТ		Рекомендації ДКЦПФРУ		За МСФЗ	
	дебет	кредит	дебет	кредит	дебет	кредит
1. Відображення зареєстрованого статуту капіталу	46	40	46	40	Заборгованість за підпискою	Звичайні акції за підпискою
2. Фактичне надходження активів від засновників:						Звичайні акції:
грошові кошти	30 (31)	46	30 (31)	425	Гроші	Прості;
Основні засоби	10	46	10	425	Каса	Привілейовані і
Нематеріальні активи	12	46	12	425	Земля	капітал,
Цінні папери	14 (35)	46	14 (35)	425	Витрати	внесений
Виробничі запаси	20	46	20	425		понад
						номінал
3. Відображення перевидання вартості внесків номінальної вартості корпоративних прав (емісійний дохід)	30 (31) 10 12 14 (35) 20	421 421 421 421 421	46	421	Заборгованість за підпискою	Звичайні акції і капітал, внесений понад номінал
4. Списання сум, отриманих за підпискою на зменшення неоплаченого капіталу	—	—	425	46	Звичайні акції за підпискою	Звичайні акції
5. Погашення заборгованості акціонерів за підпискою	31	46	31	46	Каса	Заборгованість за підпискою

Волинець В.М., магістрант
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
Науковий керівник — к.е.н., доцент Г.Я. Козак

АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

В сучасних умовах господарювання фінансова стійкість підприємства є найбільш повною оцінкою господарювання будь-якого підприємства. Адже вона характеризує і прибутковість під-

приємства, і його фінансову незалежність, і вміння оптимально використовувати оборотні та основні кошти, що дозволяє здійснювати свою фінансово-господарську діяльність без збоїв та за встановленими планами. Саме тому вивчення даної тематики є актуальним і своєчасним етапом наукових досліджень.

Фінансову стійкість підприємства висвітлено в багатьох працях як вітчизняних, так і іноземних авторів. Значний внесок зробили Л.Н. Лахтіонова, Г.В. Савицька, А.М. Поддєрьогін, О.М. Рудницька, М.Я. Коробов, Н.Б. Ярошевич, О.С. Філімоненков, М.Д. Білик, Н.А. Мамонтова, В.А. Забродський, Г.О. Крамаренко, Н.М. Притуляк та ін. Тому необхідно висвітлити загальний аналіз методів оцінки фінансової стійкості.

Практика оцінки фінансового стану передбачає дослідження комплексу показників, що характеризують різні боки фінансово-господарської діяльності підприємства. Одним з найвагоміших блоків є показники фінансової стійкості. Слід відзначити, що в існуючій фінансово-аналітичній практиці використовуються різні методичні підходи щодо виокремлення як безпосередньо системи показників фінансової стійкості, так і визначення алгоритму їх розрахунку.

Виділяють абсолютні і відносні показники, що характеризують рівень фінансової стійкості підприємства. При цьому абсолютні показники поділяють на дві групи [2]:

- показники наявності джерел фінансування запасів і витрат, що відображають різний ступінь охоплення окремих джерел;
- показники забезпеченості запасів і витрат джерелами їх фінансування.

Серед відносних показників у вітчизняній літературі виділяють [1]:

1. *Коефіцієнт концентрації власного капіталу:*

[власний капітал (підсумок 1 розділу пасиву)] : [загальна сума господарських коштів (валюта балансу)].

Цей коефіцієнт характеризує частку власників підприємства в загальній сумі коштів, авансованих у його діяльність. Що вищим є значення цього показника, то більше підприємство є фінансово стійким, стабільним і незалежним від зовнішніх кредиторів.

2. *Коефіцієнт фінансової залежності:*

[валюта балансу] : [власний капітал (підсумок розділу 1 пасиву)].

Цей коефіцієнт є оберненим до коефіцієнта концентрації власного капіталу. Зростання цього показника в динаміці означає збільшення частки позичених коштів у фінансуванні підприємст-

ва. Якщо його значення наближається до одиниці (або 100 %), то це означає, що власники повністю фінансують своє підприємство, якщо перевищує одиницю — навпаки.

3. *Коефіцієнт маневреності власного капіталу:*

[власні кошти (2 розділ активу)]: [власний капітал (підсумок розділу 1 пасиву балансу)].

Цей коефіцієнт показує, яка частина власного капіталу використовується для фінансування поточної діяльності, тобто яку частину вкладено в оборотні кошти, а яку — капіталізовано. Значення цього показника може змінюватися залежно від структури капіталу і галузевої належності підприємства (норматив — 0,4 ... 0,6).

4. *Коефіцієнт структури довгострокових вкладень:*

[довгострокові зобов'язання (3 розділ пасиву балансу)] :
: [необоротні активи (підсумок 1 розділу активу балансу)].

5. *Коефіцієнт довгострокового залучення позичених коштів:*

[довгострокові зобов'язання (3 розділ пасиву)]:
: [довгострокові зобов'язання (3 розділ пасиву) + власний капітал (підсумок 1 розділу пасиву)].

Він характеризує структуру капіталу. Зростання цього показника в динаміці — негативна тенденція, яка означає, що підприємство дедалі більше залежатиме від зовнішніх інвесторів.

6. *Коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів:*

[залучений капітал (підсумок 3 розділу пасиву балансу) +
+ короткострокові кредити банків (у 4 розділі пасиву)] :
: [власний капітал (підсумок 1 розділу пасиву балансу)].

Цей коефіцієнт є найзагальнішою оцінкою фінансової стійкості підприємства. Зростання цього показника в динаміці свідчить про посилення залежності підприємства від зовнішніх інвесторів і кредиторів, тобто про певне зниження фінансової стійкості, і навпаки.

7. *Коефіцієнт структури залученого капіталу:*

[довгострокові зобов'язання (3 розділ пасиву)] :
: [залучений капітал (4 розділ пасиву) / (поточні зобов'язання)].

8. *Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами* розраховують як відношення власних оборотних коштів до всієї величини оборотних коштів:

[(розділ 2 активу балансу) – (4 розділ пасиву «Поточні зобов'язання»)] : [2 розділ активу балансу].

Мінімальне значення цього показника — 0,1. Коли показник опускається за це значення, то структура визнається незадовільною, а підприємство — неплатоспроможним. Збільшення величини показника свідчить про непоганий фінансовий стан підприємства і його спроможність проводити незалежну фінансову політику.

9. *Коефіцієнт співвідношення необоротних і власних коштів* розраховується як відношення необоротних коштів до власного капіталу (розділ 1 активу балансу /розділ 1 пасиву). Він характеризує рівень забезпечення необоротних активів власними коштами. Приблизне значення цього показника — 0,5 ... 0,8

10. *Коефіцієнт відношення виробничих активів і вартості майна*:

[виробничі активи (основні засоби, виробничі запаси, тварини на вирощуванні та відгодівлі, незавершене виробництво) + розділ 3-й активу «Витрати майбутніх періодів»] : [балансова вартість майна]. Мінімальне нормативне значення цього показника 0,5. Вищий показник свідчить про збільшення виробничих можливостей підприємства.

11. *Коефіцієнт окупності відсотків за кредити*:

[чистий прибуток + витрати на виплату відсотків] :
: [витрати на виплату відсотків за кредити].

Він показує, скільки разів протягом року підприємство заробляє кошти для оплати відсотків і характеризує рівень захищеності кредиторів. Цей коефіцієнт має бути не меншим за 3.

12. *Коефіцієнт стабільності економічного зростання* розраховують як відношення різниці між чистим прибутком (П) і дивідендами, що їх виплачено акціонерам (ДА), до власного капіталу (ВК):

$$K_{c.e.zp} = (П - ДА) : ВК.$$

Розрахований коефіцієнт економічного зростання порівнюють із коефіцієнтом за попередній звітний період, а також з аналогічними підприємствами. Цей коефіцієнт характеризує стабільність одержання прибутку, який залишається на підприємстві для його розвитку та створення резерву.

13. *Коефіцієнт чистої виручки* розраховують як відношення суми чистого прибутку та амортизаційних відрахувань до виручки від реалізації, продукції і послуг [3].

Оцінка фінансової стійкості аграрних підприємств потребує комплексного підходу до її здійснення і обов'язкового врахування галузевої специфіки. Існуючі методики виділяють абсолютні і відносні показники фінансової стійкості, які різняться між собою

як за алгоритмом розрахунку, так і за кількістю. Крім того, у наукових роботах неодноразово окреслені механізми визначення типу фінансової стійкості підприємства. Загалом використання основних методичних підходів до оцінки фінансової стійкості надає змогу проаналізувати різні аспекти фінансової діяльності підприємств, але більшою мірою це стосується виявлення залежності суб'єктів господарювання від зовнішніх джерел фінансування.

Список використаних джерел

1. Економічний аналіз: Навч. посібник / М. А. Болдох, В. З. Бурчевський, М.І. Горбаток та ін.; За ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. — Вид. 2-ге, перероб. і доп. — К.: КНЕУ, 2003. — 556 с.
2. *Лахтіонова Л.А.* Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання: монографія / Л.А. Лахтіонова. — К.: КНЕУ, 2001. — 387 с.
3. *Білик М.Д.* Фінансовий аналіз / М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Питуляк та ін. — К.: КНЕУ, 2005. — 304 с.
4. *Базилінська О.Я.* Фінансовий аналіз: теорія та практика: Навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О.Я. Базилінська. — К.: ЦУЛ, 2009. — 328 с.

Вольф І., студент

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Науковий керівник — к.е.н., ст. викл. В.Ф. Мервенецька

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ І ВИХОДУ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Рослинництво є важливим сектором економіки держави та джерелом прибутків суб'єктів підприємницької діяльності. Збільшення обсягів виробництва продукції рослинництва та покращення її якості є актуальним питанням, особливо за умов, коли світовою тенденцією є зростання вартості продукції сільського господарства та її нестача. У зв'язку з цим питання обліку в галузі рослинництва є досить вагомими, оскільки лише облік є єдиним джерелом інформації, необхідної для управління та контролю за економічними показниками виробництва продукції рослинництва.

Основною метою обліку виробництва є своєчасне, повне, вірогідне відображення фактичного розміру і складу витрат і контроль за використанням усіх видів виробничих ресурсів, а також обсягу виробленої продукції (наданих робіт чи послуг) у натуральних і грошових вимірниках.